

Aftale om budget 2024

samt overslagsårene 2025, 2026 og 2027

STRUER
KOMMUNE

Aftale om budget 2024 samt overslagsårene 2025 til 2027

Partierne Venstre, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti har indgået aftale om budgettet for 2024 samt overslagsårene 2025 til 2027.

Indledning

De centrale pejlemærker for drift og udvikling af Struer Kommune	
Øget Vækst "Lydens By" Meningsfuld Velfærd "Tæt på mennesker – teknologi – natur" Økonomi som mulighed "Fokus på det, vi har"	
Rammevilkår kræver tilpasning	Langsigtet bæredygtighed
Struer Kommune skal have en stabil og sund økonomi. Samtidigt har rammevilkårene for Struer Kommune gjort det nødvendigt at tilpasse og afbalancere de samlede kommunale indsatser og aktiviteter. I det budget, som byrådet er enige om, sker tilpasningen i høj grad gennem en realistisk tilgang og fokus på at optimere både menneskelige og økonomiske ressourcer. Målet er at skabe en stabil og bæredygtig økonomi, der opretholder kvaliteten i tilbuddene, mens kommunen tilpasser sig de skiftende vilkår.	I årets budgetaftale lægges der som nævnt stor vægt på at sikre en bæredygtig og stabil økonomi for Struer Kommune. Det danner grundlaget for en fortsat positiv udvikling af vores lokalsamfund som en attraktiv destination for bosætning, og her er samspillet mellem borgere, virksomheder og kommunen centralt. Dette års aftale viderefører således målet om at understøtte udviklingen i hele Struer Kommune. Samlet set, sker der en udvikling og tilpasning af budgettet således at budgetrammerne er i overensstemmelse med den økonomiske politik.

Aftale for 2024

Den økonomiske politik angiver rammerne for byrådets arbejde med budgettet både i det kommende budgetår og i overslagsårene.

Den økonomiske politik ses i et dynamisk perspektiv, hvor overskud på ordinær drift i udgangspunktet kan finansiere anlægsopgaverne.

For at sikre et vist råderum, skal resultatet af ordinær drift mindst udgøre 45 mio. kr. Der kan dog af forskellige årsager være variationer mellem årene, men gennemsnittet i budgetperioden skal udgøre 45 mio. kr.

Kassebeholdningen er afgørende for, at Struer Kommune kan agere både på kort og langt sigt. Derfor skal likviditeten efter kassekreditreglen udgøre mindst 90 mio. kr. ved udgangen af budgetperioden.

Byrådet afgør hvert år i forbindelse med budgetarbejdet, om der det efterfølgende år skal ske en opbygning af kassebeholdningen.

I forbindelse med opstart af det årlige budgetarbejde skal direktionen fremlægge forslag til ændringer og tilpasninger, der gør, at den økonomiske politik opnås.

Den økonomiske ramme for 2024 er en af de strammeste i flere år. Det betyder at der skal tilpasses, justeres og udvikles i alle hjørner, og indenfor alle områder, i den kommunale organisation. Samlet set er der omlægninger, reduktioner og ændringer i 2024 som kan opgøres til i alt 35,1 mio. kr.

Et af flere elementer, i arbejdet frem mod budgettet for såvel det kommende som de efterfølgende år, har været konstateringen af, at antallet af elever i folkeskolerne er faldende. Det kræver, at vi forholder os til antallet af elever på den ene side og strukturerne på skoleområdet på den anden.

For at få en så grundig drøftelse af dette spørgsmål som muligt, er byrådet enige om at den kommende periode bliver et "arbejdsår", hvor faglige og pædagogiske perspektiver skal medtages i udformningen af en model for skolestrukturen. Hensigten er, at finde de bedste løsninger indenfor de rammevilkår der er til stede.

"Arbejdsåret" betyder bl.a., at ingen klasser i Struer by splittes op i det kommende skoleår. Samtidigt erkendes det, at der er en bunden opgave i at optimere antallet af klasser, så der fortsat kan leves op til et højt fagligt niveau og en høj kvalitet i Struer Kommunes folkeskoler.

Der er forståelse for, at der bl.a. skal arbejdes med kassestørrelser og bygningsanvendelse som målopfyldelse. Dertil kan komme andre elementer, der generelt kan medvirke til at nedbringe omkostningerne på området. Aktuelt er provenuet anslået til omkring 8 mio. kr. inklusive bygningsoptimering. Det endelige resultat vil afhænge af arbejdsprocessen.

I forbindelse med arbejdet med at sikre en bæredygtig skolestruktur i Struer Kommune, skal der gøres en særskilt indsats for at skabe sikker skolevej, og der afsættes et puljebeløb til dette formål når den endelige struktur er fastlagt.

Af overførslerne mellem de enkelte budgetår reserveres 6,3 mio. kr. som et engangsbetrag der bidrager til det samlede mål i 2024. Løftet af bloktilskuddet (engangstilskud i 2024) fra Staten på 2,4 mio. kr. indgår ligeledes i budget 2024, som et supplement til opnåelse af den økonomiske politik.

Overordnet økonomi

Personskatten fastholdes på 25,3% og grundskyldspromillen på 22,9%. Aftaleparterne er således enige om ikke at gennemføre skattestigninger.

Over perioden er udviklingen i de tre økonomiske¹ nøgletal således:

Økonomiske nøgletal (mio. kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	Gennemsnit
Resultat ordinær drift	43,0	45,9	48,8	53,7	52,3	48,7
Anlægsudgifter og jordforsyning	42,0	35,3	65,2	48,5	39,2	46,1
Likviditet efter kassekreditreglen	109,1	119,4	107,4	106,8	107,5	

¹ Der vil til den endelige budgetvedtagelse kunne ske mindre tilretning som følge af tekniske ændringer og prisændringer.

Byrådet er enige om, at de rammer, der fremgår under "2028" i investeringsoversigten – perspektivåret – alle er initiativer, der ønskes realiseret, men hvor det konkrete tidspunkt for gennemførelsen er mindre sikkert. "2028" er dermed ikke et udtryk for, at de nødvendigvis først gennemføres i år 2028, men at der vil blive taget konkret stilling til et projekt eller initiativ i takt med, at de er klar til at blive realiseret.

De samlede investeringer fremgår af resultatopgørelse 2024 til 2027, der er vedlagt denne aftale.

Drifts- og anlægsbudgettet

Økonomi-, erhvervs- og bosætningsudvalget

Byrådet fastholder og udvikler initiativer inden for erhvervsfremme og tiltrækning af borgere, virksomheder og kvalificeret arbejdskraft.

Udviklingen af de gamle erhvervsarealer på havneområdet, med det sigte at udvikle Stævnens som en ny funktionsblandet bydel med boliger, liberalt erhverv og aktivitetsområder, er fortsat et centralt element heri. Den udvikling kræver en langsigtet og tålmodig indsats, men er samtidig en nødvendighed for at nå de ambitiøse vækstmål. Denne udvikling skal dels sikres via kommercielle investeringer udefra og gennem kommunale investeringer.

Struer Kommune er som organisation et centralt element i den fortsatte udvikling. Derfor forsættes arbejdet med Meningsfuld Velfærd, der gennem de sidste par år løbende og kontinuerligt har sat fokus på, hvordan indsatser og samarbejde i organisationen sker, på en værdifuld måde i forhold til borgere og virksomheder. Tilgangen er, at velfærd er noget, vi skal udvikle og skabe sammen.

I lyset af den generelle udfordring med at skaffe den nødvendige arbejdskraft til private virksomheder, og som adresseres bl.a. i jobcentrets indsats, skal der også være fokus på den nødvendige arbejdskraft til at kunne løse velfærdsopgaverne. En del af den indsats er udviklingen af fleksibel arbejdstilrettelæggelse. Arbejdsområderne og dermed betingelserne for arbejdets udførelse, er forskellige i en mangfoldig kommunal organisation. Samtidig er det muligt i høj grad gennem lokal dialog at tilrettelægge f.eks. arbejdstidspunkter og vagter så det i højere grad matcher kerneopgaven, arbejdsteamet og den enkelte medarbejder. Dette arbejde skal fortsætte.

Et andet element er, indsatsen omkring at mindske fraværet som følge af sygdom. Dette arbejde har været i gang og skal fortsætte og forstærkes. Langtidsfraværet udgør knap halvdelen af alt fravær, hvilket næsten er tilsvarende landstendensen. Samtidig viser data, at en betydelig del af medarbejderne ikke er langtidssyge. Indsatsen for at nedbringe fraværet er et betydeligt element i fortsat at kunne give god og sammenhængende velfærd. Dertil bidrager lavere sygefravær til større arbejdsglæde, bedre arbejdsmiljø og større borgertilfredshed.

Den nystiftede forening "Uddannelsesinitiativet i Struer", hvor flere virksomheder i Struer Kommune arbejder med at få etableret uddannelser i Struer Kommune, er også et bidrag til erhvervsfremme. Foreningens hovedopgaver er at profilere Struer som uddannelsesby, at skabe og drive uddannelsesstilbud i Struer, og at danne rammerne om et fælles bomiljø for studerende samt virksomhedernes praktikanter, "interns".

Byrådet ønsker en styrket erhvervsindsats, og afsætter i den forbindelse et beløb på 0,5 mio. kr. årligt. Den konkrete anvendelse af beløbet er ikke fastlagt, men vil naturligt ske i samarbejde med erhvervsvirksomhederne i kommunen, herunder Erhvervsforeningen og iværksættermiljøet i BusinessPark Struer. Det er hensigten, at indsatsen og effekten evalueres årligt.

Lydens By er en fællesbetegnelse for en række strategier, der skal sikre den fortsatte udvikling og vækst i Struer Kommune. Det er et samlet tiltag, der understøtter og udvikler erhvervs- og

handelslivet, og gennem byudvikling, events og unikke lydstrategier gør Struer Kommune attraktiv for iværksættere, turister, potentielle tilflyttere og dem, der allerede bor i kommunen.

I forbindelse med den aktuelle situation med tilpasning til kommunens rammevilkår er både organisering og aktiviteter indenfor Lydens By-strategien revurderet efter følgende principper:

- Fokusering på opgavefællesskaber
- Udvikling af nye faglige fællesskaber
- Effektivisering og reduktion af parallelindsatser

Byrådet ønsker at fastholde events og kulturelle arrangementer som en del af Struer Kommunes brand og kendetegn, og det omfatter såvel brede som mangfoldige kulturelle arrangementer. Da den økonomiske ramme imidlertid kalder på tilpasninger, skal der ske en vurdering af indsatserne. I forhold til den samlede budgetramme til events reduceres denne med 0,3 mio. kr. i 2024 og årene fremover.

Også den øvrige administration reduceres og optimeres, idet der i 2024 i lighed med i 2023 bl.a. nedlægges endnu en centerchefstilling.

Der skal arbejdes på en fortsat og stabil forsyning af attraktive byggegrunde i kommunen til både bolig og erhverv. Dette sker dels gennem tilvejebringelse af de rigtige planmæssige muligheder (kommuneplan og lokalplaner), så private kan investere, og dels gennem strategisk byggemodning fra kommunens side. Der skal i den forbindelse gøres en ekstra indsats for at opfordre private til at gennemføre udstykninger. Der afsættes et årligt rammebeløb til byggemodning, både af kommunale erhvervsgrunde og kommunale boliggrunde.

Der laves en forøget indsats for salg og afhændelse af overskydende, kommunal bygningsmasse. Der udarbejdes en plan for systematisk og vedvarende udbud af ledigblevne bygninger. Det forventes, at kunne bibringe Struer Kommune et provenu på 0,2 mio. kr. i 2024 og 0,4 kr. i 2025 – 2027. Der kan i den forbindelse være tale om udgifter til nedrivning før et salg kan ske, og derfor afsættes en "afhændelsespulje" på 1,5 mio. kr.

Teknik-, miljø- og klimaudvalget

Struer Havn er et vigtigt aktiv for Struer by og for hele Struer Kommune. Struer Kommunes overtagelse af det fulde ejerskab af havnen skaber gode muligheder for udviklingen af lystbådehavnen og aktiviteterne på havnearealerne. Denne udvikling prioriterer byrådet højt for at udvikle Struer som attraktiv bosætnings-by samt for at styrke turisme og handel i Stuer og hele kommunen. Samtidigt skal et levende og attraktivt havneområde være med til at drive udviklingen af den nye bydel Stævnem, der gradvist udvikles på de gamle erhvervsarealer.

Havnene i Struer Kommune er en væsentlig del af kommunens kystidentitet. Samarbejdet imellem de små foreningsdrevne havne og Struer Havn i forhold til både drift og udvikling skal fortsat styrkes.

Byrådet lægger stor vægt på, at Struer Kommune fortsat bidrager vedholdende og ambitiøst til den grønne omstilling. Det vil ikke alene ske i Struer Kommune, men også i samarbejde med nabokommunerne i bestræbelser på, at klargøre og udvikle Nordvestjylland til Danmarks førende vedvarende energi-hub med fokus på udvikling, arbejdspladser og forskning.

Venø Færefart er et vigtigt bidrag til den grønne omstilling af kommunens drift. Derfor prioriteres der midler til grøn omstilling af færgen med detailplanlægning i 2024 bl.a. med forberedelse af udbud, så ombygningen kan ske i 2025. Der afsættes 1 mio. kr. i 2024 til igangsætning og 14,6 mio. kr. i 2025.

Byrådet vil sikre de bløde trafikanter ved at prioritere cykelstier via puljer. Samtidig er en nødvendig forudsætning, at der tilgår ekstern finansiering, hvilket kan ske via statslige puljer eller ved midler genereret via vedvarende energipuljer. I forhold til statslige puljer er de kriterier som Staten melder ud afgørende for hvilke cykelstier, der søges på. I forhold til vedvarende energipuljer er det centralt, at en sådan finansiering tilgodeser cykelstier i projekternes nærhed. Midlerne til cykelstiinvesteringer placeres budgetmæssigt i perspektivåret.

Puljen til legepladser finansieres fra 2024 af Teknik-, Miljø- og Klimaudvalgets anlægspulje. Puljen vil blive administreret efter de hidtidige principper.

Byrådet ønsker, at styrke informationen om adgang for handicappede i kommunale bygninger, og der skal være fokus på øget kommunikation omkring adgangsforhold. Der afsættes til dette formål en pulje på 50.000 kr. årligt, som finansieres af udvalgets anlægspulje. Samtidigt opsiges abonnementet hos foreningen der administrerer "God adgang"-hjemmesiden.

Såvel af hensyn til nedbringelse af energiforbruget, som for at reducere udgifterne, fastholdes slukketiderne af gadelyset mellem kl. 00:00 og kl. 05:00.

Indsatserne indenfor naturoptimering, naturbeskyttelse samt andre planlægnings- og tilsynsopgaver fastholdes.

Øvrige anlægsoversigter er angivet i bilaget.

Børne- og uddannelsesudvalget

Udviklingen af skole- og dagtilbudsområdet fortsættes. Hensigten er i fællesskab at udvikle et robust, fleksibelt og fremtidssikret tilbud til gavn for børnene og de unge. En del af dette arbejde er, at sikre et bredt spekter, der omhandler både læring og trivsel for børn og unge. I den forbindelse skal der være fokus på, hvordan indsatser med tilstødende eller parallelle formål optimeres.

Det drejer sig om såvel specialundervisning som andre tilbud, og hvor formålet f.eks. er børns trivsel og relationsopbygning. De øgede midler som Struer Kommune modtager, målrettes de indsatser der i dag bl.a. foregår under overskriften "terapeutiske samtaler med unge". Udvalget vil gennemgå "paletten" af tilbud således, at der ikke i en enkelt bevillingssøjle er midler hertil, men at det indgår i en samlet, koordineret indsats.

Byrådet fastholder, at der afsættes midler i form af en pulje på 1,5 mio. kr. til læringsmiljøerne på skoleområdet, dog således at puljen sættes på pause i årene 2023 og 2024 som følge af arbejdet med en bæredygtig skolestruktur.

Udover driftsoptimeringen af skole-it vil udvalget undersøge, om den øgede opmærksomhed på alternative læringskilder til skærm-til-ansigtsformen kan resultere i, at f.eks. individuel indkøbte skole iPads kan udfases eller eventuelt erstattes af skole- eller classesæt.

Social-, sundheds- og arbejdsmarkedsudvalget

Det specialiserede socialområde på voksenområdet er under pres. Udvalget har derfor foretaget en analyse på det specialiserede handicapområde. Analysen viser overordnet stigende udgifter, bl.a. i botilbuddene - især de private tilbud. Derfor skal der arbejdes med yderligere udvikling af specifikke faglige områder herunder omlægning af visitationspraksissen. Det medfører bl.a., at der findes nye fleksible løsninger i specifikke borgersager, som opfylder borgernes ønsker og behov – og som er en billigere løsning end anbringelse. Denne strategi forventes at bidrage til at dæmme op for den

udgiftsstigning, der har fundet sted på det specialiserede socialområde, og indbefatter bl.a. flere pladser i egen kommune. Optimeringen ventes at kunne reducere omkostninger med 3,6 mio. kr.

Dagcentertilbuddene samles på Thyholm og i Struer, Vest Center Kilen. I forbindelse med samlingen kan borgerne komme i dagcenter op til 4 dage om ugen. Udgifterne tilpasses med 0,3 mio. kr.

Det planlagte byggeri af "Hus 4" i plejecentret Bangs Have sættes aktuelt ikke i gang. I stedet udnyttes mulighederne for at tage boliger i allerede eksisterende bygninger i anvendelse. Selvom antallet af ældre borgere er stigende, ses samtidig tendens til, at behovet for plejeboliger ikke stiger i samme takt, da flere ønsker at forblive længst muligt i eget hjem med den hjælp, der her kan tildeles. Midlerne til etablering af "Hus 4" afsættes i perspektivåret 2028.

Udvalget har haft og vil fortsat have særlig opmærksomhed på sygefravær med en ambition om, at den positive udvikling med faldende fravær fortsættes og systematisk følges op.

Den kommunale Tandpleje træder ind i Tandplejen Nordvestjylland pr. 1. januar 2025. Formålet er, at sikre en fortsat høj faglig standard på tandplejeområdet på trods af faldende børnetal, den demografiske udvikling og rekrutteringsudfordringer. Sammenlægningen sker for at sikre den nødvendige robusthed og den fortsatte forsyningsikkerhed inden for børnetandplejen, omsorgstandplejen og socialtandplejen i Struer Kommune.

Byrådet har med budgetaftalen sikret etablering af fremtidens sociale samlingssted til de mest udsatte borgere med bopæl i Struer Kommune. Stedet skal ikke være en del af det formelle behandlingssystem, fordi brugerne visiteres ikke, ligesom de ikke registreres, hvis de ikke ønsker det. Værestedet vil få en stor opgave i at sikre en helhedsorienteret indsats på tværs af de mange hjælpesystemer, som ofte kan være svært for udsatte borgere at navigere i, og på samme tid kunne yde beskyttelse og støtte i respekt for personens unikke livssituation. Stedet hedder "Jens Skippers Hus".

Kultur-, Fritids- og Lokalområdeudvalget

Struer Kommune skal være en attraktiv bosætningskommune og en kommune, der fortsat prioriterer kulturen højt og sikrer gode rammer for fortsat udvikling af det lokale kulturliv og god dialog med lokalområderne. Derfor skal der fortsat arbejdes med forbedring og udvikling af tilbuddene. Ikke mindst de kulturelle muligheder for unge skal styrkes – her er det nyetablerede spille- og aktivitetssted "Kælderen" et vigtigt aktiv, der skal udvikles og synliggøres.

Der afsættes 3 mio. kr. fordelt over 2026 og 2027 til en ny fælles indgang for Struer Musikskole, Struer Bibliotek og Kælderen (ungekulturen). Der skal i den forbindelse arbejdes med forskellige muligheder. Samtidigt afsættes 2,6 mio. kr. i 2026 til renovering af Folkets Hus for at sikre tidssvarende rammer for de mange kulturaktiviteter.

Foreningslivet i Struer Kommune er en central del af området liv. Byrådet lægger i den forbindelse vægt på at prioritere foreningslivet, og friholder som udgangspunkt foreningslivet for yderligere tilpasninger i 2024.

Lokalområderne er også en del af indsatserne for vækst i Struer Kommune, og har forskellige styrker og egenskaber. Udviklingen skal bygge på de særlige muligheder, de enkelte steder har, og på det sammenhold kommunen som fællesskab giver. Derfor fastholder byrådet de afsatte udviklingspuljer til lokalområderne, og i 2024 bliver der afsat midler fra puljen til konkrete projekter (Hjerm og Hvidbjerg). Puljerne skal bidrage til:

- At understøtte lokalområdernes strategiske arbejde, samt realisere projekter, beskrevet i de lokale udviklingsplaner.
- At fremme og styrke fællesskaber i lokalområderne – herunder understøtte arbejdet med at fremme gode mødesteder.

- At understøtte lokalområderne i forhold til de strategiske indsatsområder, beskrevet i LAG Struer-Holstebros udviklingsstrategi (2023-2027).
- At understøtte initiativer, som kommer en bred kreds af borgere til gavn.
- At understøtte projekter eller tiltag, som ikke vurderes at kunne realiseres uden kommunens engagement.

Underskriftsark

30. august 2023

Fungerende Borgmester
Marianne Bredal Nielsen

Venstre
Steen Jakobsen

Socialdemokratiet
John Christoffersen

Radikale Venstre
Peter Bech Vestergaard

Socialistisk Folkeparti
Anne Kirstine Bøge Petersen

Den Konservative Folkeparti
Jacob Aarlit Gade

Dansk Folkeparti
Henrik Thinggaard